

Začátkem února 2024 pokračovaly práce na budování tůň na dalších místech. Velký význam mají především dvě tůně na zamokřené louce mezi obcemi Štéměchy a Chlístov. Na této lokalitě je početná ropucha obecná, která migruje za rozmnožováním do zdejšího přírodního koupaliště. Bohužel po naklazení množství snůšek bývá nádrž každoročně v jarních měsících vypuštěna kvůli čištění, což vajíčka ani larvy ropuch nemohou přežít. Součástí koupaliště je také menší betonová retenční nádrž s rovnými stěnami, která se může stát pro žáby smrtelnou pastí. Nové tůně by proto měly tuto nepříznivou situaci omezit. V okolí je dostatečný porost pro úkryt i zimování obojživelníků.

Za zmínku stojí také přírodní rezervace Na Podlesích nedaleko Opatova. Na ploše téměř dvou hektarů se zde vyskytuje řada ohrožených organismů. Lokalita se každoročně kosí a zbavuje náletových dřevin. Dříve zde žila kuňka obecná, postupně však došlo k zazemnění několika drobných tůň a místní populace kuňky zanikla. V r. 2019 byly tůně obnoveny, v současnosti je zaznamenán výskyt skokana zeleného a s. krátkonohého v počtech desítek jedinců. Rovněž byl v letních měsících pozorován výskyt desítek juvenilních jedinců ropuchy obecné. V letošním roce bude třeba tůně kvůli silnému zarůstání rákosinami zrevitalizovat.

8 Budování nové tůně u Opatova. Terénní práce by měly probíhat mimo vegetační sezonu. Snímky F. Kounka, pokud není uvedeno jinak

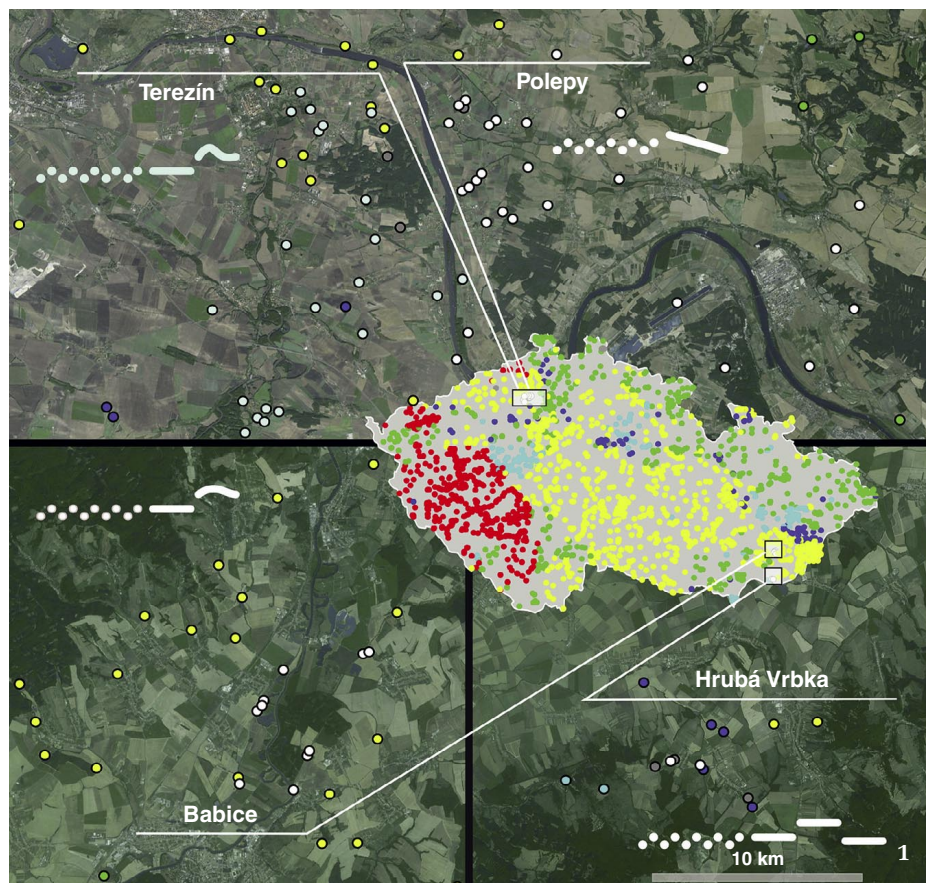
Mokřady jsou nedílnou složkou naší přírody a důležitým ekosystémem pro obojživelníky, ptáky a mnoho dalších organismů. Tyto dlouhou dobu opomíjené bioto-

py byly člověkem po staletí přeměňovány v zemědělskou krajinu. Dnes by jejich zachování mělo být jednou z priorit všech složek ochrany přírody. Mají nezastupitelný význam pro zadržení vody v krajině a hostí jedinečnou biodiverzitu.

Použitou literaturu uvádíme na webové stránce Živa.

Adam Petrusek a kolektiv autorů

Projekt Nářečí českých strnadů ožívá

Ptákem roku 2025 vyhlásila Česká společnost ornitologická konipase horského (*Motacilla cinerea*). Nic proti tomuto „třasořítkovi“, ale pokud jde o ptáky se žlutým peřím, král může být u nás jen jeden... a tím je pták roku 2011 strnad obecný (*Emberiza citrinella*). Několik let probíhal úspěšný projekt občanské vědy, který zmapoval dialekty tohoto pěvce na celém území České republiky. O průběhu a výsledcích Nářečí českých strnadů jsme informovali čtenáře už v loňském roce (Živa 2024, 3: XCV–XCVI). Jedním ze zajímavých výsledků projektu je, že kromě hlavních nářečí známých z jiných částí Evropy (barevné body na obr. 1) jsme narazili i na několik lokálních variant – dvě sousedí poblíž Terezína, jedna je na Uherškohradištsku a další v Bílých Karpatech. Jak se těmto zvláštním nářečím daří? Povedlo se novou módu mezi místními strnady prosadit, nebo postupně mizí? Tyto a řadu dalších otázek si klade obnovený projekt Nářečí českých strnadů, do kterého se můžete zapojit i vy.

Více v článku na kuléru tohoto čísla (str. LVIII–LIX) a na webové stránce www.strnadi.cz

1 Rozšíření nářečí strnada obecného (*Emberiza citrinella*) zjištěné v letech 2011–16 v České republice a výskyt lokálních dialektů (světlé body v ortofotomapách, tmavošedé body jsou smíšené zpěváci střídající dva dialekty). Charakter lokálních dialektů je znázorněn schematicky, více informací a spektrogramy konkrétních nahrávek najdete v kuléru na str. LVIII–LIX. Upraveno podle: L. Diblíková a kol. (2019), aktualizováno